

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2018 m. gruodžio 18 d.

ES finansavimas per nevyriausybinės organizacijas turi būti skaidresnis, teigia auditoriai

Būdas, kuriuo ES lėšos per NVO (nevyriausybinės organizacijos) yra skiriamos humanitarinei ir vystymosi pagalbai, aplinkos apsaugai, kultūrai ir kitoms reikmėms, turi būti skaidresnis, teigiama naujoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje. Dabartinė NVO klasifikavimo sistema yra nepatikima, įspėja auditoriai, o Europos Komisija neturi pakankamai išsamios informacijos apie tai, kaip panaudojamos lėšos. Kita vertus, aiškumo trūksta ir apie lėšas, kurios išmokamos nevyriausybinėms organizacijoms netiesiogiai, per Jungtinių Tautų organus.

NVO padeda Europos Komisijai parengti, įgyvendinti ir stebėti ES programas daugelyje politikos sričių, tokių kaip humanitarinė ir vystymosi pagalba, aplinka, moksliniai tyrimai ir inovacija. Komisija planavo, kad 2014–2017 m. laikotarpiu NVO panaudos apie 11,3 milijardo eurų išlaidų.

Auditoriai išnagrinėjo, kaip Komisija identifikuoja NVO, kaip NVO panaudojo ES lėšas ir ar Komisija skaidriai atskleidė šią informaciją. Daugiausia dėmesio jie skyrė išorės veiksams.

Auditoriai padarė išvadą, kad Komisija NVO naudojamų ES lėšų atžvilgiu nėra pakankamai skaidri. Jų teigimu, savideklaracija grindžiamas NVO statuso pripažinimas Komisijos apskaitos sistemoje ir nedidelis patikrų skaičius lemia tai, kad subjekto klasifikavimas kaip NVO yra nepatikimas. Nors NVO vadovaujamų projektų atranka yra iš esmės skaidri, įvairios Komisijos tarnybos skirtingai administruoja trečiųjų šalių skiriamas dotacijas, o audituoti JT organai ne visada taiko skaidrias NVO atrankos procedūras.

Apie NVO įgyvendintas ES lėšas surinkti duomenys nėra nuoseklūs, teigia auditoriai, o Komisijai trūksta išsamios informacijos, pavyzdžiui, apie tarptautinių NVO tinklų ir netiesiogiai valdomus projektus. Be to, informacijos nebuvimas netiesioginio valdymo srityje trukdo tikrinti deklaruotas išlaidas.

„ES yra didžiausia paramos teikėja pasaulyje, o teikiant šią pagalbą NVO dažnai vaidina pagrindinį vaidmenį. Tačiau ES mokesčių mokėtojai turi žinoti, kad jų pinigai panaudojami per tinkamai apibrėžtas organizacijas ir kad Komisija turės visapusiškai už juos atsiskaityti, – pareiškė už ataskaitą atsakinga Europos Audito Rūmų narė Annemie Turtelboom.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visa ataskaita pateikta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Informacija apie NVO įgyvendinamas ES lėšas yra skelbiama keliose sistemose, tačiau atskleidžiamų duomenų visuma yra ribota, teigia auditoriai, nors duomenis apie humanitarinę pagalbą ir paramą vystymuisi Komisija paprastai praneša pagal tarptautinius skaidrumo standartus. Penkių iš šešių audituotų projektų atveju JT organai neskelbė su NVO sudarytų sutarčių arba jas skelbė tik iš dalies, o Komisija netikrino, kaip JT organai šios prievolės laikosi.

Auditoriai rekomenduoja Europos Komisijai:

- pagerinti informacijos apie NVO patikimumą savo apskaitos sistemoje;
- patikrinti, kaip taikomos taisyklės ir procedūros, susijusios dotacijomis, kurios nevyriausybinėms organizacijoms skiriamos per trečiąsias šalis;
- pagerinti gaunamą informaciją apie NVO panaudotas ES lėšas;
- priimti vienodą duomenų apie NVO skirtas lėšas skelbimo metodą;
- tikrinti, ar JT organai skelbia išsamius ir tikslius duomenis apie nevyriausybinėms organizacijoms skiriamas ES lėšas.

Pastabos leidėjams

Nors terminas NVO yra plačiai naudojamas, tarptautiniu lygmeniu nėra visuotinai priimtos jo apibrėžties. ES viduje NVO statusą kai kuriose valstybėse narėse nulemia organizacijos teisinė forma, o kitose jis priklauso nuo jos vykdomos veiklos pobūdžio.

1997 m. Europos Komisijos komunikate išskirtos penkios NVO savybės. Tos savybės yra: 1) jos yra formalus ar institucinio pobūdžio savanoriškos organizacijos; 2) jos nedalija jokio pelno; 3) jos yra nepriklausomos nuo valdžios institucijų; 4) jos nėra valdomos siekiant asmeninio praturtėjimo; et 5) jų veikla turi bent iš dalies atitikti bendrąjį interesą.

Europos Audito Rūmai pristato savo specialiąsias ataskaitas Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji dauguma mūsų ataskaitose pateikiamų rekomendacijų yra praktiškai įgyvendinamos. Šis aukštas įgyvendinimo lygis atspindi mūsų darbo naudą ES piliečiams.

Specialiąją ataskaitą Nr. 35/2018 „Nevyriausybinių organizacijų įgyvendinamų ES lėšų skaidrumas: būtina daugiau pastangų“ rasite 23 ES kalbomis Europos Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).